

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžd/42/2012
Identifikačné číslo spisu:	2109232783
Dátum vydania rozhodnutia:	26.11.2013
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:2109232783.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Y. A., bytom XXX XX Z., proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, Bratislava, (pôvodne Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Trnave, Krajský dopravný inšpektorát), o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č.p. KRP-322/DI-ODV-2009 zo dňa 15.12.2009, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/131/2010-72 zo dňa 6. septembra 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/131/2010-72 zo dňa 6. septembra 2012 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Predmet konania

Krajský súd v Trnave rozsudkom uvedeným vo výroku rozhodnutia zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia č.p. KRP-322/DI-ODV-2009 zo dňa 15.12.2009, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Okresného riaditeľstva PZ Trnava č.p.: ORP-P-1603/DI-TT-SK-2009 zo dňa 13.11.2009, ktorým bol žalobca uznaný vinným zo spáchania priestupku podľa § 22 ods. 1 písm. j/, k/ zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch a bola mu uložená pokuta vo výške 100 eur a zákaz činnosti viesť motorové vozidlá na dobu 4 mesiace za porušenie § 3 ods. 2 písm. c) a § 8 ods. 1 zák. č. 8/2009 Z.z.

Krajský súd v dôvodoch rozsudku uviedol, že Okresný súd v Trnave po prejednaní veci na pojednávaní dňa 04.05.2010 žalobu žalobcu zamietol, nakoľko mal preukázané, že došlo k spáchaniu priestupku, ktorý bol žalobcovi kladený za vinu. V odvolacom konaní začatom na základe odvolania žalobcu, kde namietal neúplné zistenie, resp. nezisťovanie skutkového stavu veci a nevykonanie dôkazov, odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil dňa 21.10. 2010 z dôvodu vecnej nepríslušnosti Okresného súdu Trnava. Po postúpení veci Krajskému súdu v Trnave ako súdu vecne príslušnému v prvom stupni na prejednanie žaloby podľa druhej hlavy piatej časti OSP na prejednanie veci nariadil pojednávanie, na ktorom výsluchom žalobcu zistil, že tento trvá na tom, že nemohlo dôjsť k priestupku tak, ako je mu to dávané za vinu, nakoľko on v tom čase prechádzal na zelenú, výstražné zariadenie nemohol vidieť, v tom čase bol zaradený v druhej križovatke, po zastavení bol pripútaný, aj dcéra bola pripútaná. Ďalej žalobca

uviedol, že nebol arogantný voči príslušníkom PZ a napadnuté rozhodnutie žiadal zrušiť z dôvodov uvedených v jeho prednesoch a vyjadreniach k veci. Prítomný zástupca žalovaného žiadal žalobu zamietnuť.

Krajský súd uviedol, že dospel k záveru, že vzhľadom na obsah žaloby je dôvodné ju zamietnuť.

Krajský súd poukázal na to, že pri rozhodovaní vo veci podanej žaloby musel v prvom rade prihliadať na to, že možnosť domáhať sa prieskumu právoplatného rozhodnutia správneho orgánu cestou žaloby podľa druhej hlavy piatej časti OSP predstavuje svojim spôsobom mimoriadny opravný prostriedok, pre uplatnenie ktorého zákon vyžaduje splnenie stanovených procesných požiadaviek. Takouto požiadavkou je okrem efektívneho vyčerpania riadnych opravných prostriedkov a včasnosti podania žaloby aj požiadavka na obsahové náležitosti žalobného návrhu, ktorý musí obsahovať konkrétne dôvody nezákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, ktoré podľa § 249 ods. 2 OSP majú tvoriť obsah žaloby a určovať rozsah preskúmania zákonnosti rozhodnutia súdom, ktorým je súd podľa § 250h OSP viazaný. Súd nevyhľadáva za účastníka tieto konkrétne dôvody nezákonnosti, dokonca nie je možné ani prihliadať na prípadne dodatočne (po uplynutí lehoty v zmysle § 250b ods. 1 OSP) doplnené žalobné dôvody. V konaní o súdnom prieskume rozhodnutia správneho orgánu je zúžené uplatnenie princípu kontradiktórnosti konania vzhľadom na osobitný charakter tohto konania (II ÚS 37/08-14). Za vadu žaloby brániacu vecnému vybaveniu žaloby judikatúra považuje aj absenciu tvrdenia žalobcu, že vydaním napadnutého rozhodnutia bol porušený konkrétny zákon. Rovnako je vadou, ak žaloba neobsahuje konkrétny návrh výroku o zrušení napadnutého správneho rozhodnutia a o vrátení veci žalovanému správneho orgánu.

Súdny prieskum právoplatných rozhodnutí správnych orgánov predstavuje mimoriadny opravný prostriedok, pre ktorý zákon v zásade vyžaduje povinné právne zastúpenie žalobcu. Na druhej strane OSP ako základný procesný kódex upravujúci priebeh súdneho konania, v ust. § 250a OSP stanovuje výnimky z obligatórneho právneho zastúpenia v konaní o žalobách na súdny prieskum právoplatného rozhodnutia správneho orgánu o.i. aj pre prípady žalôb, v ktorých je predmetom súdneho prieskumu rozhodnutie týkajúce sa priestupku. V prejednávanej veci teda súd umožnil, aby žalobca podal žalobu a ďalej konal pred súdom bez ohľadu na to, že nemá právnické vzdelanie. Takto podanú žalobu bol súd povinný meritórne preskúmať s prihliadnutím na platnú právnu úpravu tohto druhu súdneho konania. S tým však súvisí zodpovednosť žalobcu za postup v súlade s procesnými predpismi a riziko, že prípadná neznalosť práva mu môže byť na ujmu.

Vzhľadom na to, že podľa krajského súdu žaloba neobsahovala zákonom vyžadované náležitosti v zmysle § 249 OSP, v konaní tým preto vznikli prekážky vecného vybavenia žaloby, preto podanú žalobu postupom v zmysle podľa § 250j ods. 1 OSP zamietol.

II

Stručné zhrnutie odvolacích dôvodov žalobcu

Proti uvedenému rozsudku podal žalobca včas odvolanie, v ktorom krajskému súdu vyčítal, že ho neusmernil v tom, ako má postupovať a že ho nepoučil, aké náležitosti má žaloba obsahovať. Poukázal na to, že je bez právnického vzdelania. Spáchanie priestupku, ktoré sa mu kladie za vinu popieral. Navrhol napadnuté rozhodnutie žalovaného ako nezákonné zrušiť.

III

Stručné zhrnutie vyjadrenia žalovaného k odvolaniu žalobcu

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že ako odvolací správny orgán vychádzal zo spoľahlivo zisteného stavu veci, ktoré boli získané zákonným spôsobom a plne sa pridržiava rozhodnutia, ktoré vydal.

Skutočnosti uvádzané v odvolaní považuje za účelové v snahe vyhnúť sa sankcii za priestupok, ktorého sa žalobca svojim konaním dopustil.

Zdôraznil, že hliadka si bola istá, že vodič vozidla a jeho spolujazdec - mladá žena, celkom zjavne neboli pripútani bezpečnostnými pásmi, pričom boli toho istého dňa poveternostné podmienky - slnečno, jasno a viditeľné počas celej doby. Vodič vozidla jazdil plynulo, pričom hliadka na služobnom motorovom vozidle jazdila tesne za ním.

Žalobcovi bol dávaný signál na zastavenie vozidla pomocou svetelného a zvukového výstražného znamenia s nápisom STOP zo služobného motorového vozidla. Vodič vozidla pokračoval v ceste ďalej, zjavne si všimol, že je mu dávaný signál na zastavenie, čo videla hliadka, ako sa na nich pozerá v spätnom zrkadle, začal sa mrvíť a pripútať a vozidlo zastavil na križovatke ulíc Trstínska a Pri kalvárii.

Po prejení križovatky ulíc Hospodárska a Zelený kriček bol dávaný signál na zastavenie motorového vozidla pomocou svetelného a zvukového výstražného znamenia s nápisom „STOP“ zo služobného motorového vozidla s nápisom „POLÍCIA“, pričom žalobca pokračoval v ceste ďalej, prešiel okolo čerpacej stanice, Obchodného centra „LIDL“, cez križovatku ulíc Hospodárska - Šrobárova a zastavil za cukrovarom odbočka na Kalváriu, čo je od miesta dávaného signálu na zastavenie cca 300 metrov. Žalovaný poukázal na používanie bezpečnostných pásov a iných zadržiavacích zariadení zo strany žalobcu, čo nie je jeho prvé porušenie ustanovenia § 8 ods. 1 zákona o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, čo vyplýva aj z evidenčnej karty vodiča, kde žalobca má už 3 záznamy o priestupkoch za porušenie ustanovenia § 5 ods. 3 zákona č. 315/1996, t.j. nebol počas vedenia vozidla pripútaný bezpečnostným pásom. Podľa žalovaného existujúcimi dôkazmi v spisovom materiáli a vykonaným dokazovaním bolo žalobcovi preukázané spáchanie skutku, čo postačovalo na rozhodnutie v merite veci.

IV

Právny názor NS SR

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnuté uznesenie v zmysle § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 OSP v rozsahu odvolacích dôvodov postupom podľa zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku tiež „OSP“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 OSP) a že ide o rozhodnutie, proti ktorému je podanie odvolania prípustné, po neverejnej porade senátu jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že podanie odvolania bolo dôvodné a napadnutý rozsudok bolo potrebné zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie z dôvodu podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky rozhodnutím číslo SLV-PS-1120/2012 zo dňa 12.12.2012 v zmysle § 21 ods. 11 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zrušilo ku dňu 31.12.2012 okrem iných aj rozpočtovú organizáciu Krajské riaditeľstvo policajného zboru v Trnave, pričom práva a povinnosti zrušenej organizácie prešli dňom zrušenia na zriaďovateľa, ktorým je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Nakoľko pôvodne žalovaný ako právnická osoba uvedeným dňom zanikol, účastníkom konania na strane žalovaného sa stalo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky z titulu právneho nástupníctva. Pod všeobecným označením žalovaný v texte je preto nutné rozumieť tak pôvodný správny orgán, ako aj jeho právneho nástupcu podľa toho, ktorého sa text odôvodnenia týka.

Predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bola zamietnutá žaloba žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobcu a potvrdené prvostupňové rozhodnutie Okresného riaditeľstva PZ Trnava o uložení pokuty vo výške 100 eur a zákaz činnosti viesť motorové vozidlá na dobu 4 mesiace za porušenie § 3 ods. 2 písm. c) a § 8 ods. 1 zák. č. 8/2009 Z.z.

Žalobca brojil proti tomu, že krajský súd jeho žalobu zamietol z dôvodu, že v konaní existovali prekážky vecného vybavenia žaloby, pričom zo strany krajského súdu vyzvaný na prípadné odstránenie väd podanej žaloby nebol, hoci nemá právnické vzdelanie.

Uvedenú námietku žalobcu vyhodnotil odvolací súd ako dôvodnú.

Krajský súd napriek tvrdenej existencii prekážok vecného vybavenia žaloby podanú žalobu podľa § 250j ods. 1 OSP zamietol.

Odvolací súd dospel k záveru, že bolo potrebné napadnutý rozsudok krajského súdu zrušiť a vrátiť mu vec na nové konanie. Pokiaľ totiž krajský súd žalobu žalobcu zamietol z dôvodu, že v konaní existovali prekážky vecného vybavenia žaloby, pričom žalobu zamietol podľa § 250j ods. 1 OSP, odňal tým žalobcovi možnosť konať pred súdom (§ 221 ods. 1, písm. f/ OSP). Ani odvolaciemu súdu nie je zrejmé, aké prekážky bránili vecnému vybaveniu žaloby. Pokiaľ totiž existovali, krajský súd ich mal identifikovať a následne vyzvať žalobcu na ich odstránenie. Pokiaľ by ich žalobca neodstránil a tieto by bránili vecnému vybaveniu žaloby, krajský súd mal podľa § 250d ods. 3 konanie zastaviť.

Podľa názoru odvolacieho súdu krajský súd nerešpektoval zákaz formalizmu a princíp materiálne ponímanej súdnej ochrany. V zmysle nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 174/04-51 zo dňa 27. októbra 2004 výklad a používanie § 43 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Všeobecný súd musí vykladať a používať citované ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom tohto ustanovenia nemožno obmedziť základné právo na súdnu ochranu bez zákonného podkladu. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že všeobecné súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 Občianskeho súdneho poriadku). Občianske súdne konanie sa musí v každom jednotlivom prípade stať zárukou zákonnosti a slúžiť na jej upevňovanie a rozvíjanie (§ 3 Občianskeho súdneho poriadku). Prílišný formalizmus pri posudzovaní úkonov účastníkov občianskeho súdneho konania a nadmerný tlak na dopĺňanie takých náležitostí do procesných úkonov účastníkov, ktoré nemajú základný význam pre ochranu zákonnosti, nie sú v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu.

Vychádzajúc z uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje postup a rozhodnutie krajského súdu za nekonformné s § 41 ods. 2, § 244, § 247 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku. Tým, že žalobu zamietol bez toho, aby žalobcu vyzval na odstránenie prekážok, ktoré bránili vecnému vybaveniu žaloby, odňal tým žalobcovi možnosť konať pred súdom, keď mu znemožnil uplatnenie tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok poskytuje. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. f/, § 221 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku), v ktorom je viazaný právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vysloveným v tomto uznesení (§ 226 Občianskeho súdneho poriadku).

O trovách konania odvolací súd v zmysle § 224 ods. 3 O.s.p. nerozhodoval, keďže o nich rozhodne krajský súd v novom konaní.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.